

À propos **Henryka Derwicha**

À propos Henryka Derwicha,

czyli o satyrycznym
spojrzeniu na rzeczywistość

Projekt WBPiCAK
w Poznaniu składał się z kilku części.

Najpierw były **wykłady** i **warsztaty** *À propos Henryka Derwicha*, czyli refleksje o humorze na przestrzeni wieków, na co dzień i od święta, ilustrowane nie tylko obrazkami z życia rysownika, którymi praktycy, a jednocześnie znawcy karykatury i satyry podzielili się w bibliotekach w Lesznie i Poznaniu.

Kolejnym etapem był **konkurs plastyczny**. Swoje satyryczne spojrzenie na współczesną rzeczywistość zaprezentowało 113 autorów w ponad 320 pracach. Jury nie miało łatwego wyboru, by wybrać troje laureatów i obdzielić ich nagrodami w wysokości 5 500, 3 500 i 2 500 zł brutto.

Prace uczestników konkursu można było zobaczyć najpierw na **wystawie plenerowej**, jako jedną z atrakcji **eventu Kolejka po „Express” z Derwiche**m, którym uczczono Międzynarodowy Dzień Uśmiechu (4 października w 2024 roku). Na Skwerze Henryka Derwicha w Poznaniu – jak za dawnych lat – ustawiała się długa kolejka do kiosku postawionego specjalnie z tej okazji, po jednodniówkę *EP* z logo i rysunkami H. Derwicha oraz pracami bliskimi jego humorystycznej stylistyce. Kolejkę animował i bawił zebranych znakomity aktor Michał Grudziński, aranżując nawet rozmowę z... zaświatami.

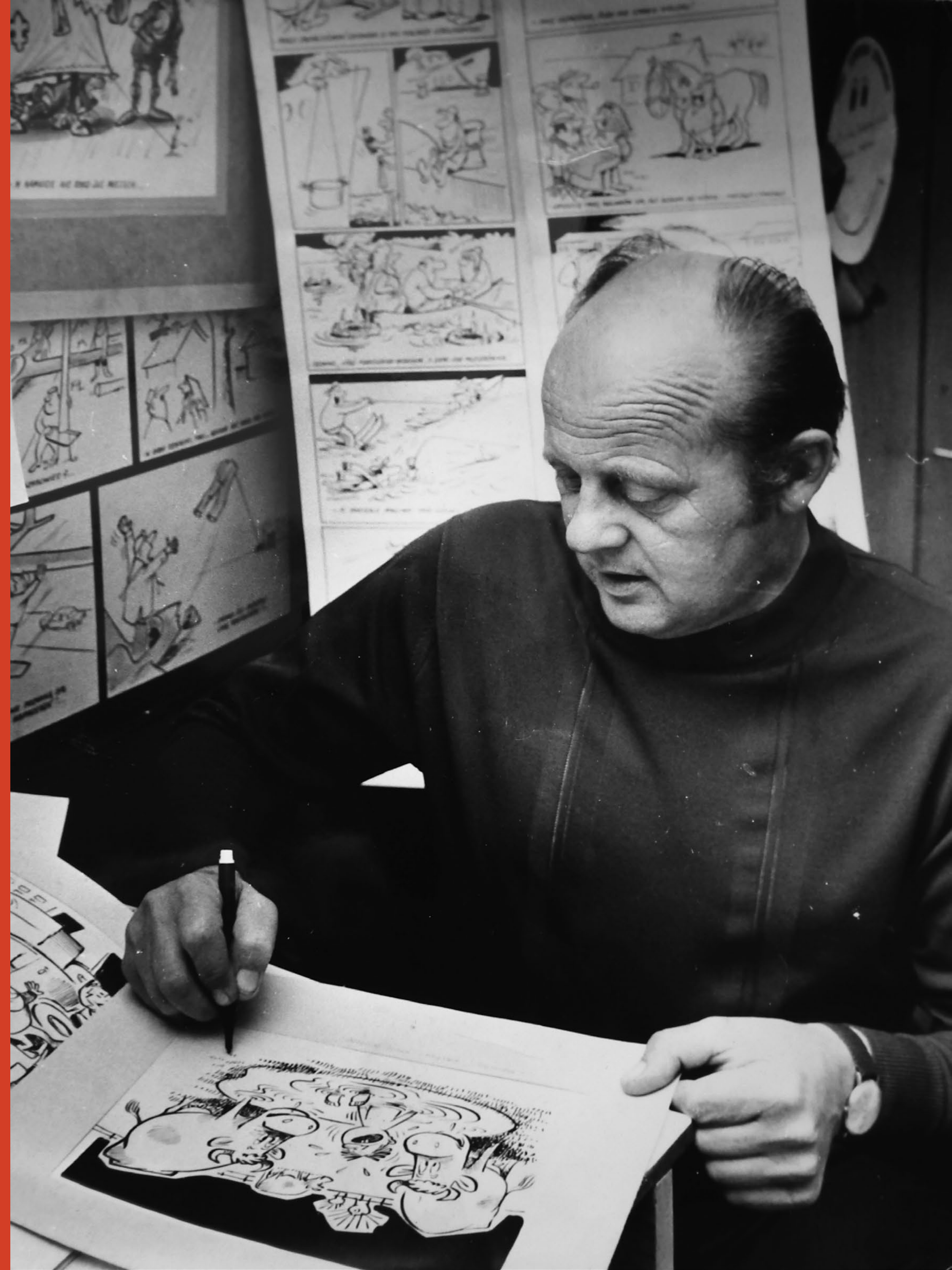
Wystawy pokonkursowe przygotowały: Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie (od 21 października do 3 listopada 2024 r.) oraz Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. Wernisaż wystawy 27 listopada 2024 r. połączony był z uroczystością **wręczenia nagród**. Ekspozycję w siedzibie organizatora przy ulicy Bolesława Prusa 3 można oglądać do 3 stycznia 2025 r.

Henryk Derwich

patron konkursu

Henryk Derwich (1921–1983) – absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych (obecnie Uniwersytet Artystyczny) w Poznaniu, rysownik i karykaturzysta najbardziej znany z poznańskiej prasy, a szczególnie z popołudniówki „Express Poznański”, gdzie codziennie pod szyldem *À propos* ukazywał się jego rysunkowy komentarz do rzeczywistości czasów PRL. Popularność zdobył też dzięki występom jako szybko rysujący na estradzie i w telewizji.

Patron projektu pod nazwą *À propos Henryka Derwicha, czyli o satyrycznym spojrzeniu na rzeczywistość* realizowanego po raz pierwszy przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu w 2024 r.

Jury konkursu

Małgorzata Grupińska-Bis (dyrektorka WBPiCAK)

Agnieszka Rybarczyk (Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu)

Kamilla Placko-Wozińska (dziennikarka, satyryczka)

Grzegorz Bąkowski (karykaturzysta)

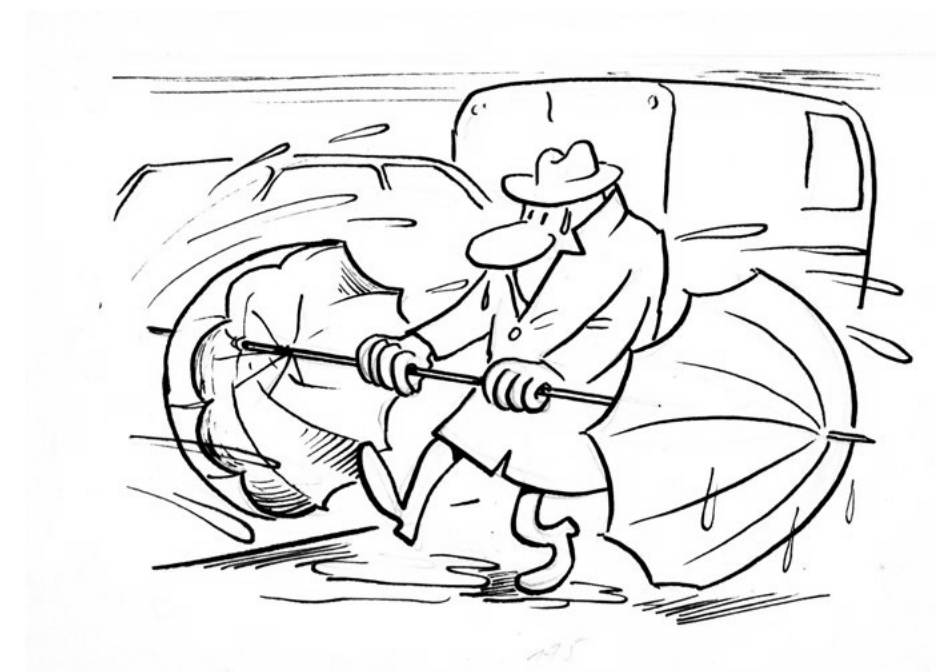
Juliusz Kubel (pisarz, satyryk)

Dariusz Łabędzki (karykaturzysta)

Hanna Kaczmarek (Miejska Biblioteka Publiczna w Lesznie)

Aneta Szczepaniak-Głębocka (koordynatorka projektu WBPiCAK)

Małgorzata Derwich-Pawela (koordynatorka projektu WBPiCAK)

Laureaci konkursu

I NAGRODA

(5 500 zł)

Maria Brzeskwiniewicz

za kunszt i autorskie podejście
do tematu satyry poznańskiej
pracy *À propos Poznania*

II NAGRODA

(3 500 zł)

Eugeniusz Skorwider

za lapidarność przekazu prac
o tematyce politycznej,
a szczególnie *Rydzyko*

III NAGRODA

(2 500 zł)

Waldemar Rukść

za trafne odzwierciedlenie rzeczywistości
społecznej w pracy *Kolejka*

Uczestnicy wystawy pokonkursowej

Maria Brzeskwiniwicz (I)
Eugeniusz Skorwider (II)
Waldemar Rukść (III)
Aneta Budzisz
Jerzy Czapiewski
Dagmara Darsicka
Jan Dubiel
Marcin Grabia
Emil Idzikowski
Paweł Jaworski
Aleksandra Kortas
Kamil Kowalczyk
Paweł Król
Daniel Krysta
Anna Kwiatkowska

Katarzyna Lisek
Bohdana D. Mazanik
Robert Mirowski
Artur Mitera
Witold Mysyrowicz
Natalia Pelka
Zbigniew Piszczako
Karolina Ptaszek
Kinga Radło
Michał Tatarkiewicz
Maciej Trzepałka
Kornelia Templin
Grzegorz Weigt
Wojciech Wojciechowski

Na pylonach dodatkowo:
Lech Balcerzak
Anna Damicz-Wejs
Marek Dąbrowski
Maria Derwich
Łukasz Dukowicz
Piotr Formela
Irena Guzińska
Mirosław Hajnos
Anastazja Klufczyńska
Lech Kotwicz
Maciej Michalski
Marta Mioduszevska
Tomasz Nowacki
Jan Surma

À propos Henryka Derwicha –

o satyrze poznańskiej

Projekt *À propos Henryka Derwicha, czyli o satyrycznym spojrzeniu na rzeczywistość* miał na celu nie tylko przypomnieć Henryka Derwicha jako postać z historii, ale także przybliżyć współczesnych twórców karykatury i satyry wielkopolskiej. Tym kierowaliśmy się przy wyborze jurorów oraz prowadzących wykłady i warsztaty.

Warsztaty zainaugurowała **Kamilla Placko-Wozińska**, czyli baba. To *alter ego* dziennikarki i redaktorki z felietonów satyrycznych, pisanych przez nią m.in. w „Gazecie Poznańskiej”, „Głosie Wielkopolskim”, a obecnie w internecie, których wybór ukazał się również w książce *Tydzień baby, czyli setka na jubileusz*.

Grzegorz Bąkowski, polonista z wykształcenia, nauczyciel i dyrektor w szkole średniej, wybrał profesję rysownika satyrycznego, publikując swoje rysunki – jak Derwich – na co dzień w prasie poznańskiej (np. 1500 odcinków rysunkowych przygód *Państwa Poznańskich*) oraz ogólnopolskiej. Ma też na swoim koncie publikacje książkowe (m.in. *Teczka Bąkowskiego*), wystawy zbiorowe i indywidualne oraz nagrody.

Juliusz Kubel – pisarz, poeta, dziennikarz i satyryk, w swoich humorystycznych gawędach pisanych gwarą poznańską powołał do życia *eteryczną* (bo na falach eteru poznańskiego radia) postać Starego Marycha, która przez lata stała się kultowa i ma swój pomnik w spizu (dzieło Roberta Sobocińskiego) przy ul. Półwiejskiej w Poznaniu. Satyryk powołał do życia więcej takich postaci (np. Hela) i ma na swoim koncie liczne, nie tylko satyryczne, dzieła, z musicaliem *Wesele Figlary* włącznie. —→

À propos Henryka Derwicha –

Dariusz Łabędzki, karykaturzysta

z wykształceniem architektonicznym, jest nie tylko znany jako autor charakterystycznych i nagradzanych karykatur portretowych (np. filmowych bohaterów *Trylogii* Jerzego Hoffmanna, z nim samym na czele, Einsteina i wielu innych, a ostatnio – gwiazd tenisa), publikacji prasowych oraz książek dla dzieci; jest też ekspertem od konkursów i eventów dotyczących karykatury, w kraju i za granicą.

Małgorzata Derwich-Pawela za sprawą rodziców: Henryka Derwicha i artystki plastyczki Stefanii Cholewczyńskiej-Derwich od dziecka związana jest z humorem i satyrą, co poskutkowało pracą magisterską o satyrze poznańskiej oraz licznymi publikacjami dziennikarki na ten temat w prasie i telewizji; pracowniczka WBPiCAK i współkoordynatorka projektu.

Liczny udział w konkursie plastycznym profesjonalistów i amatorów z całego kraju, z miast i wsi, a nawet miejsc, miejscowości (od... B do Z), które niekiedy trudno znaleźć na mapie, pokazuje, że projekt WBPiCAK zdobył znacznie szerszy zasięg niż Poznań i Wielkopolska. Fakt ten dobrze rokuje na przyszłość – zarówno jeśli chodzi o potencjalnych następców Henryka Derwicha, satyryczne spojrzenie na rzeczywistość XXI wieku oraz karykaturę i satyrę w ogóle.

o satyrze poznańskiej

Wybór prac konkursowych

À propos Poznańia

À propos Poznań

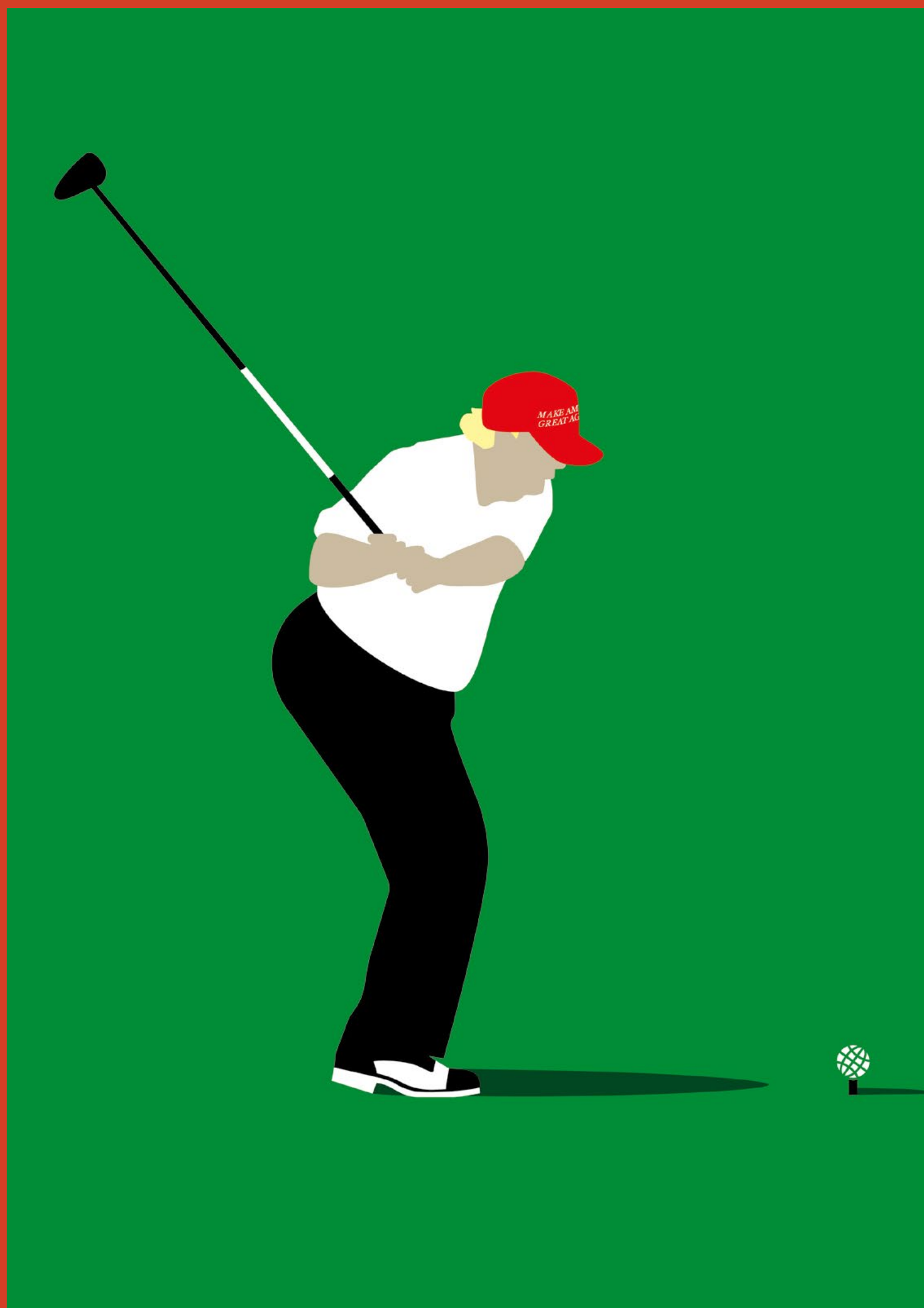

Eugeniusz Skorwider

Rydzyko

KAPITAŁ PODWYŻSZONEGO RYDZYKA

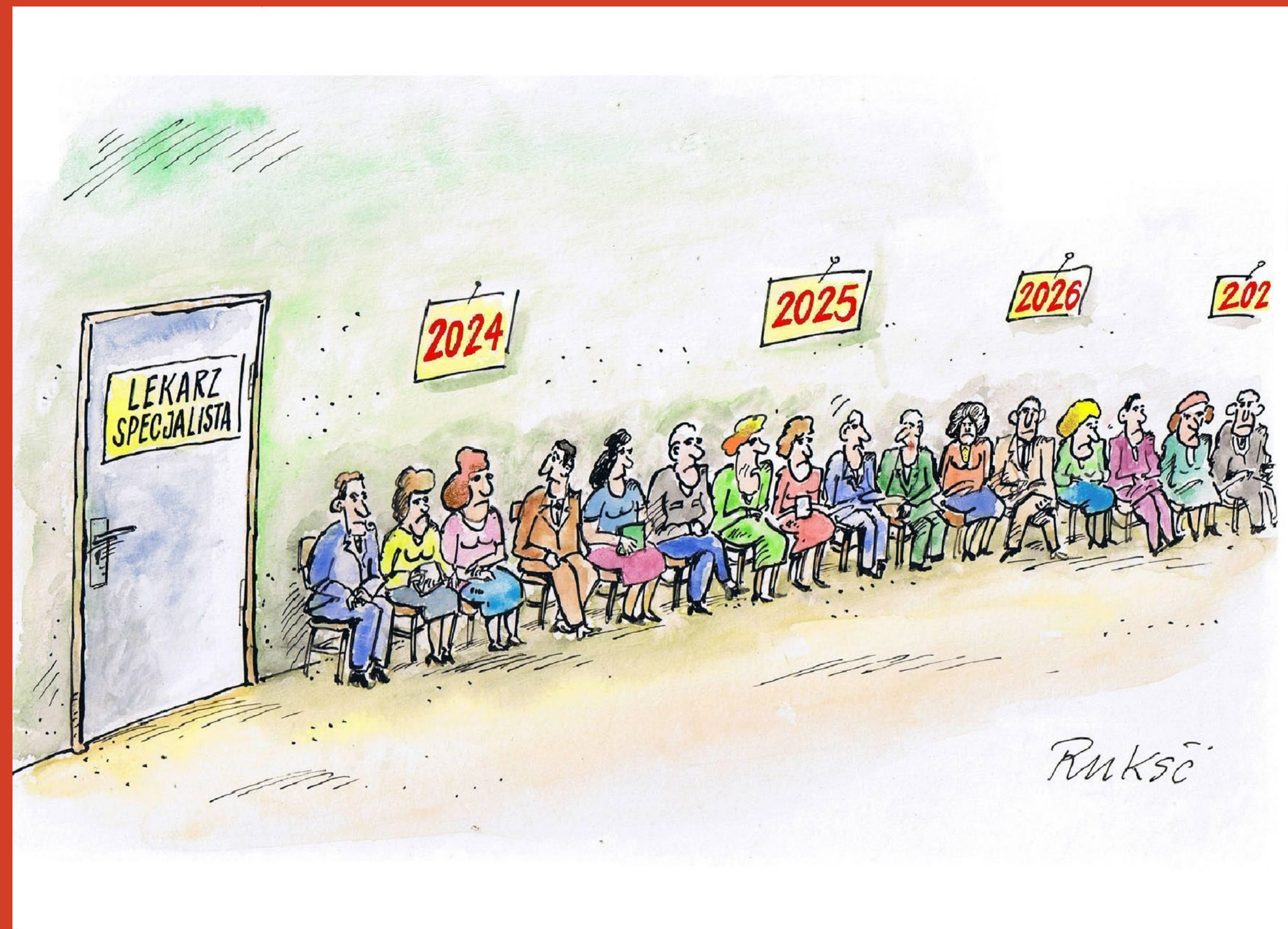
Eugeniusz Skorwider

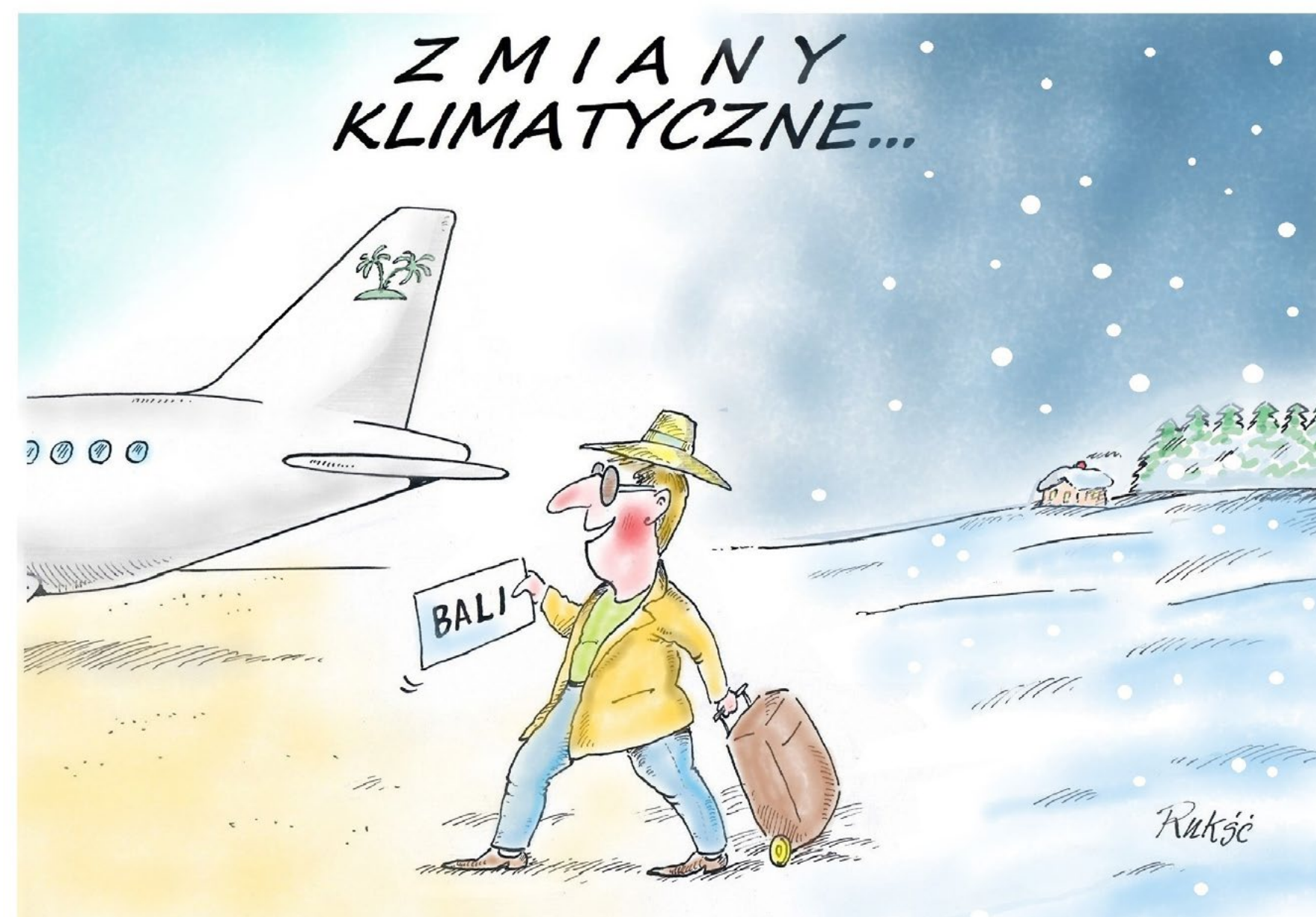

III NAGRODA

Waldemar Rukść

Kolejka

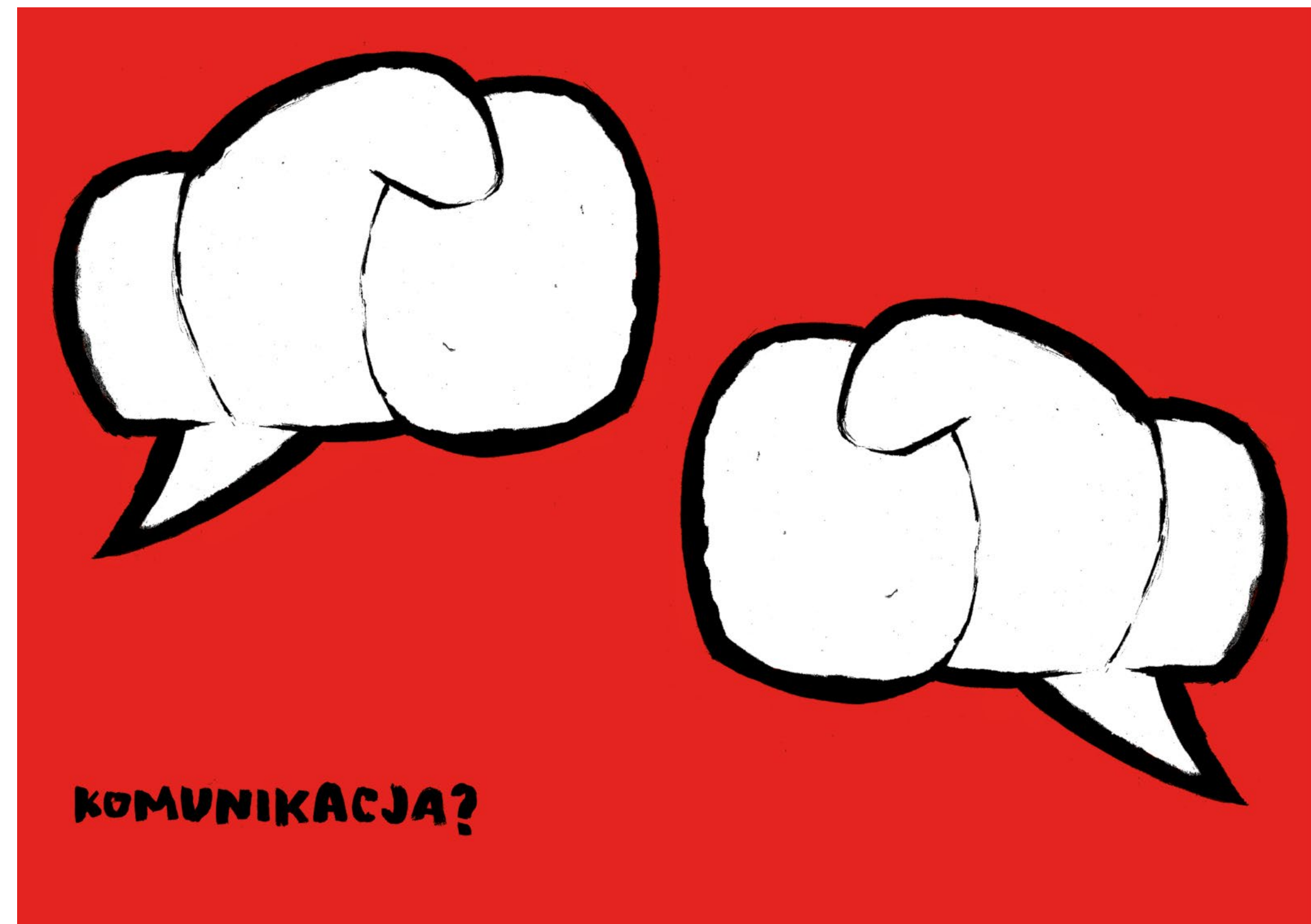

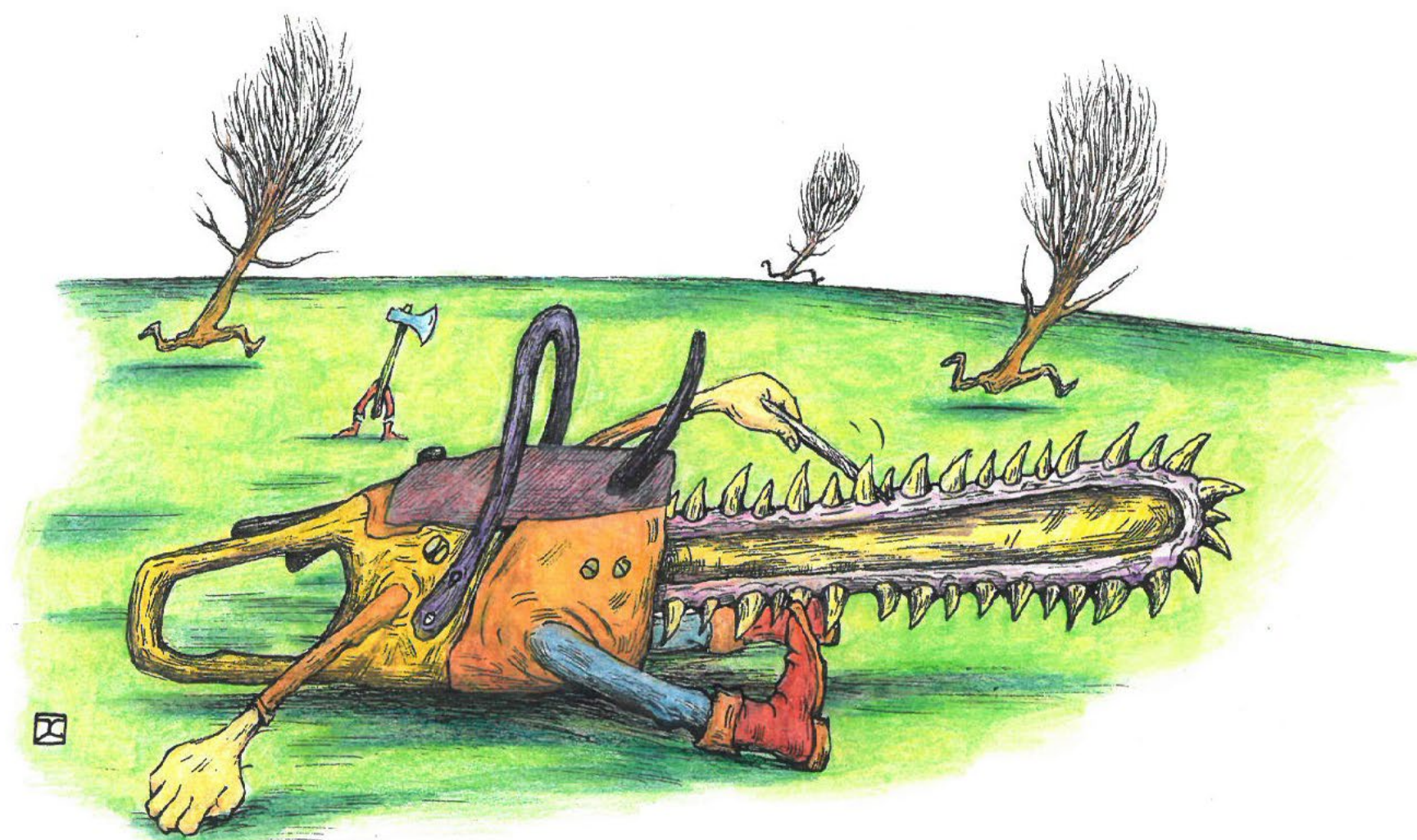
Waldemar Rukść

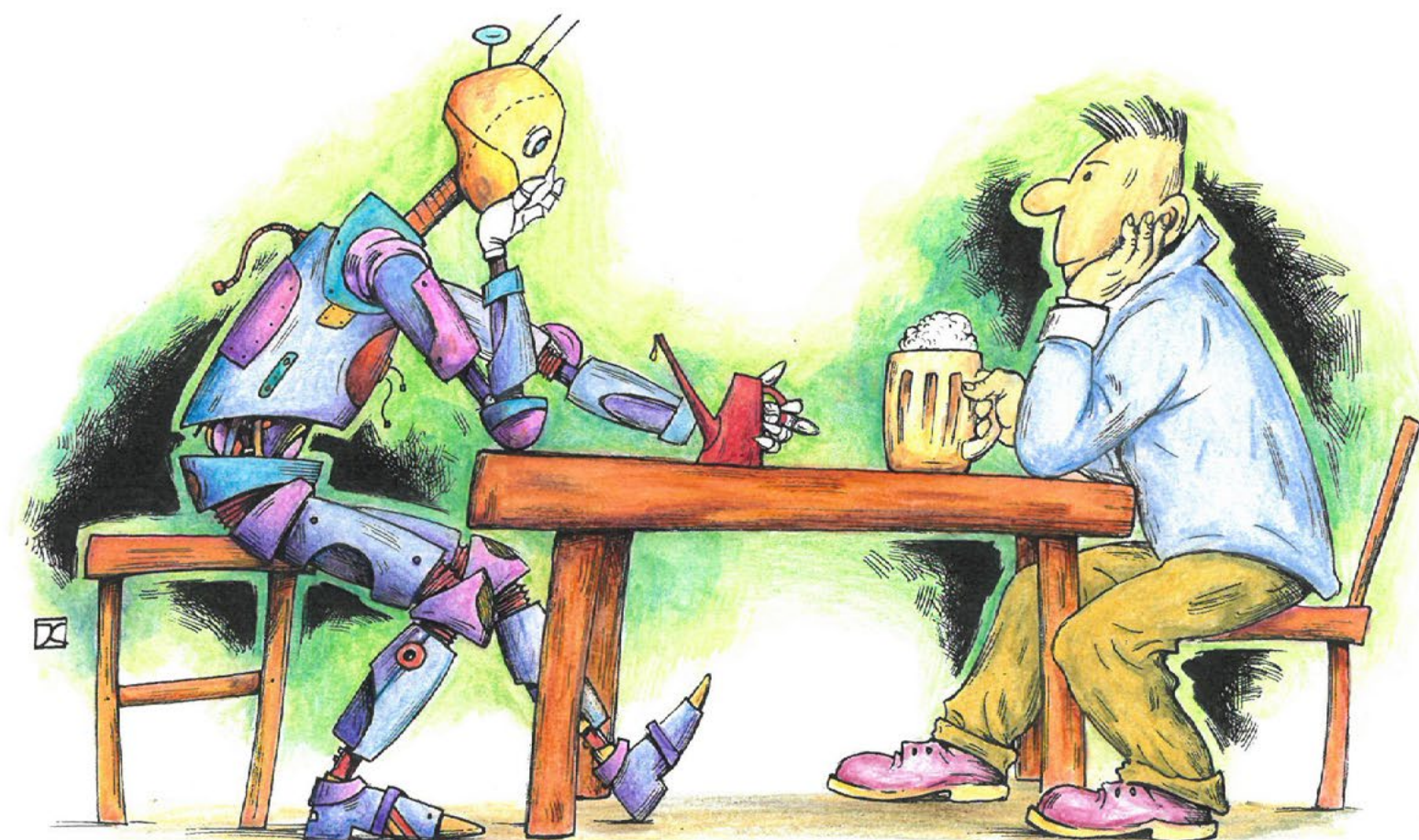
▼ **Aneta Budzisz**

▼ **Aleksandra Kortas**

Mr Czapiewski

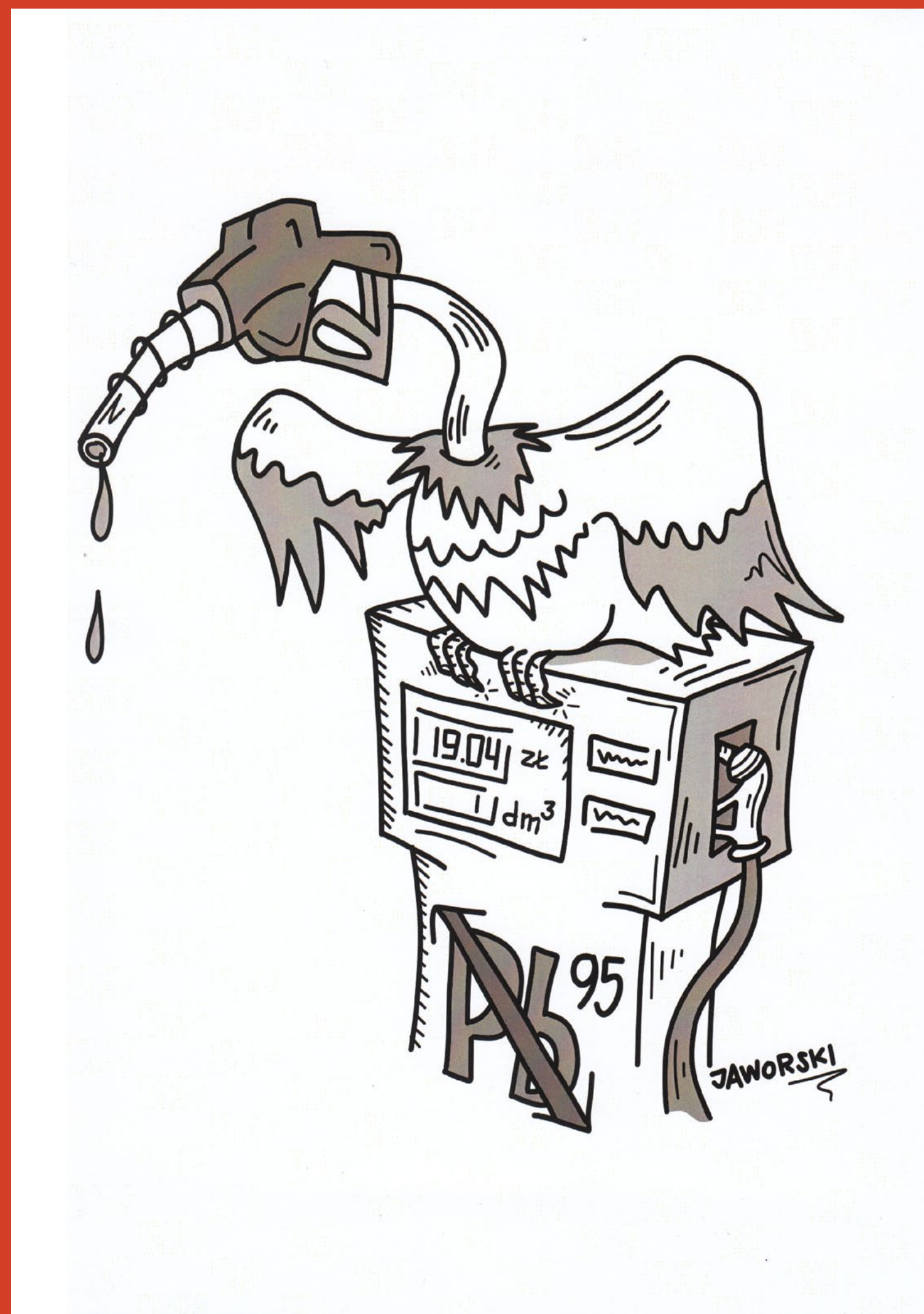

Mr Czapiewski

Jerzy Czapiewski

◀ Dagmara Darsicka

▶ Paweł Jaworski

▶ Daniel Krysta

Emil Idzikowski

▼ Kamil Kowalczyk

▀ Marcin Grabia

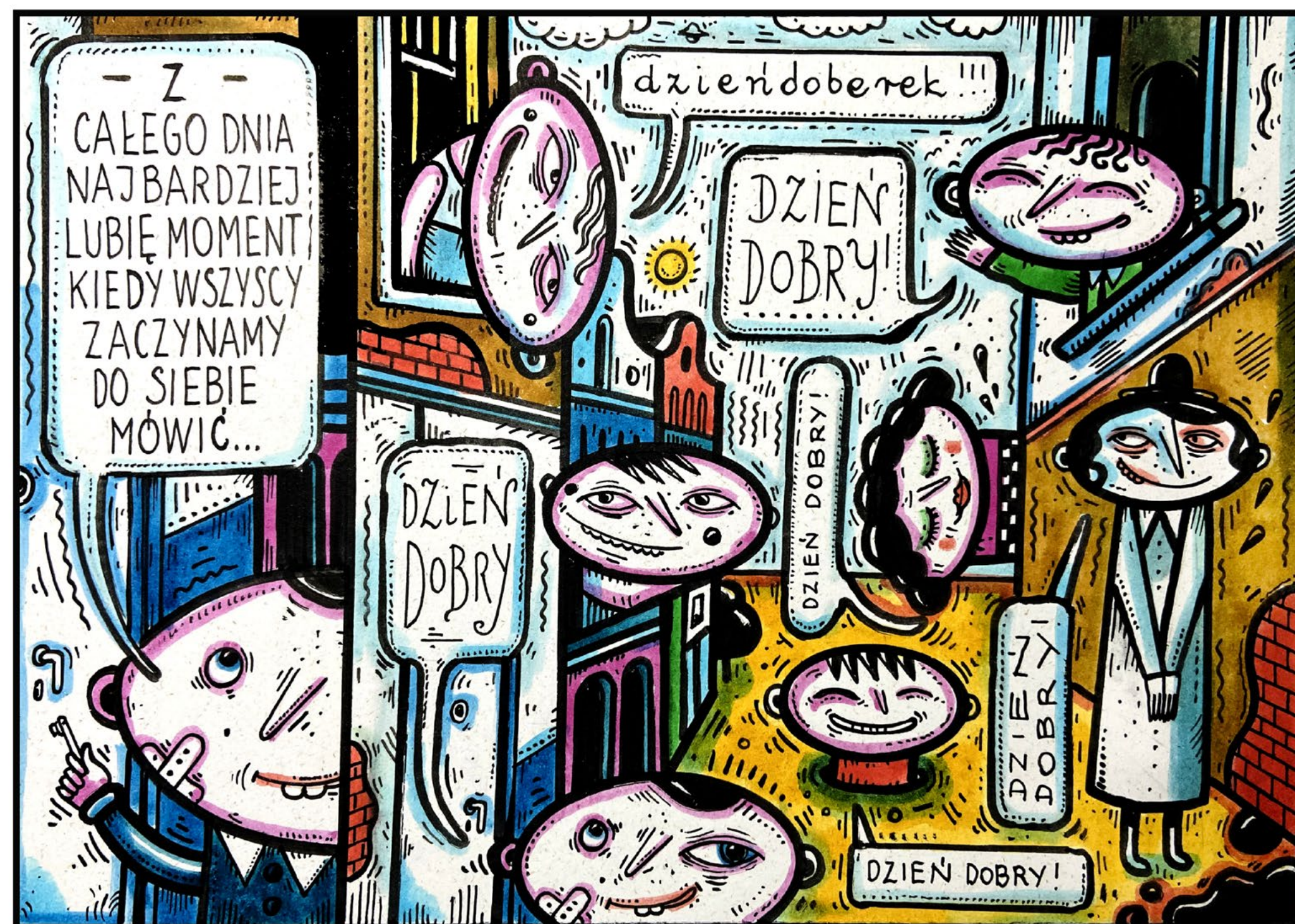
Anna Kwiatkowska

"Rzeczpospolita parawianiska"

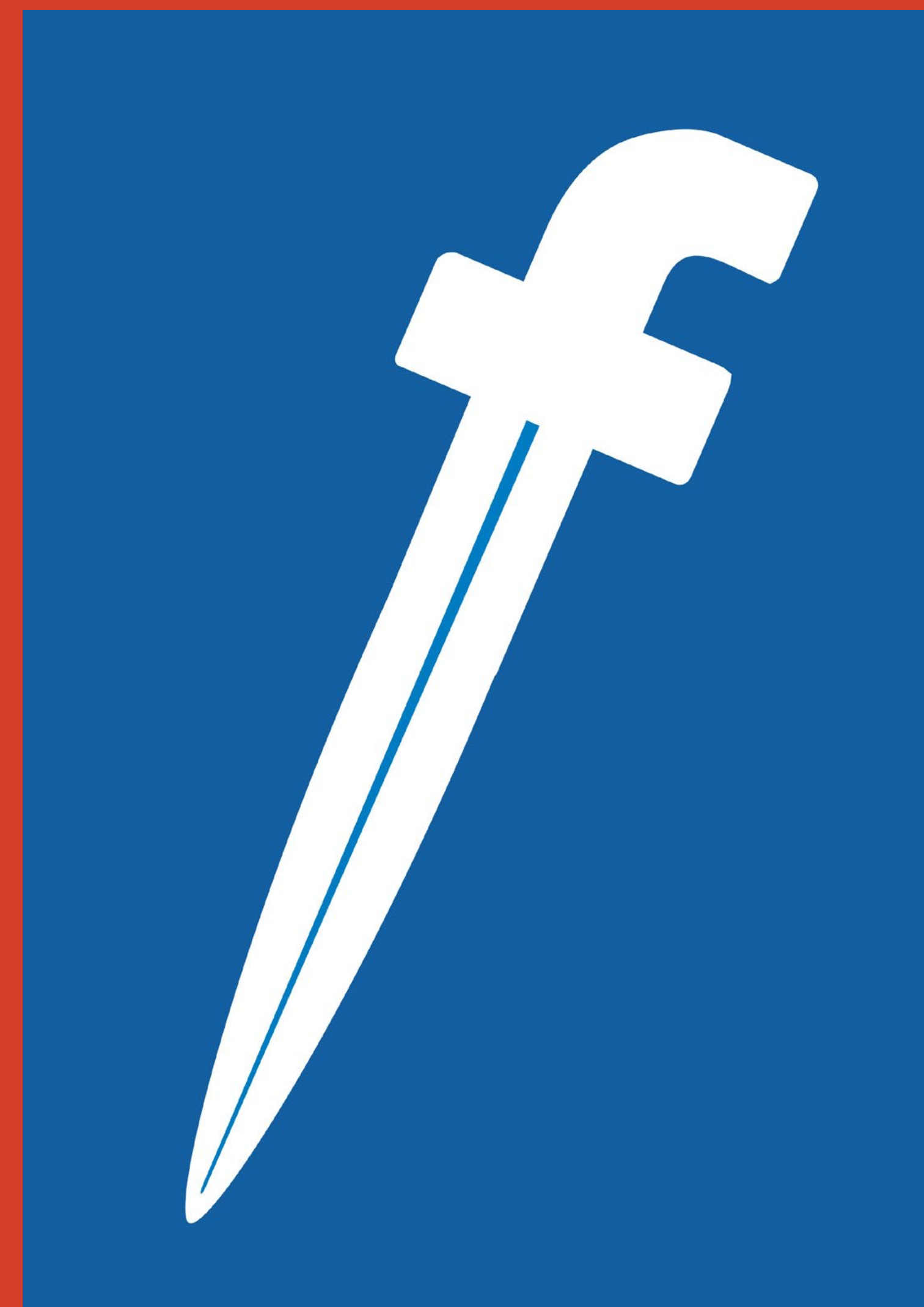
■ Katarzyna Lisek

▼ Paweł Król

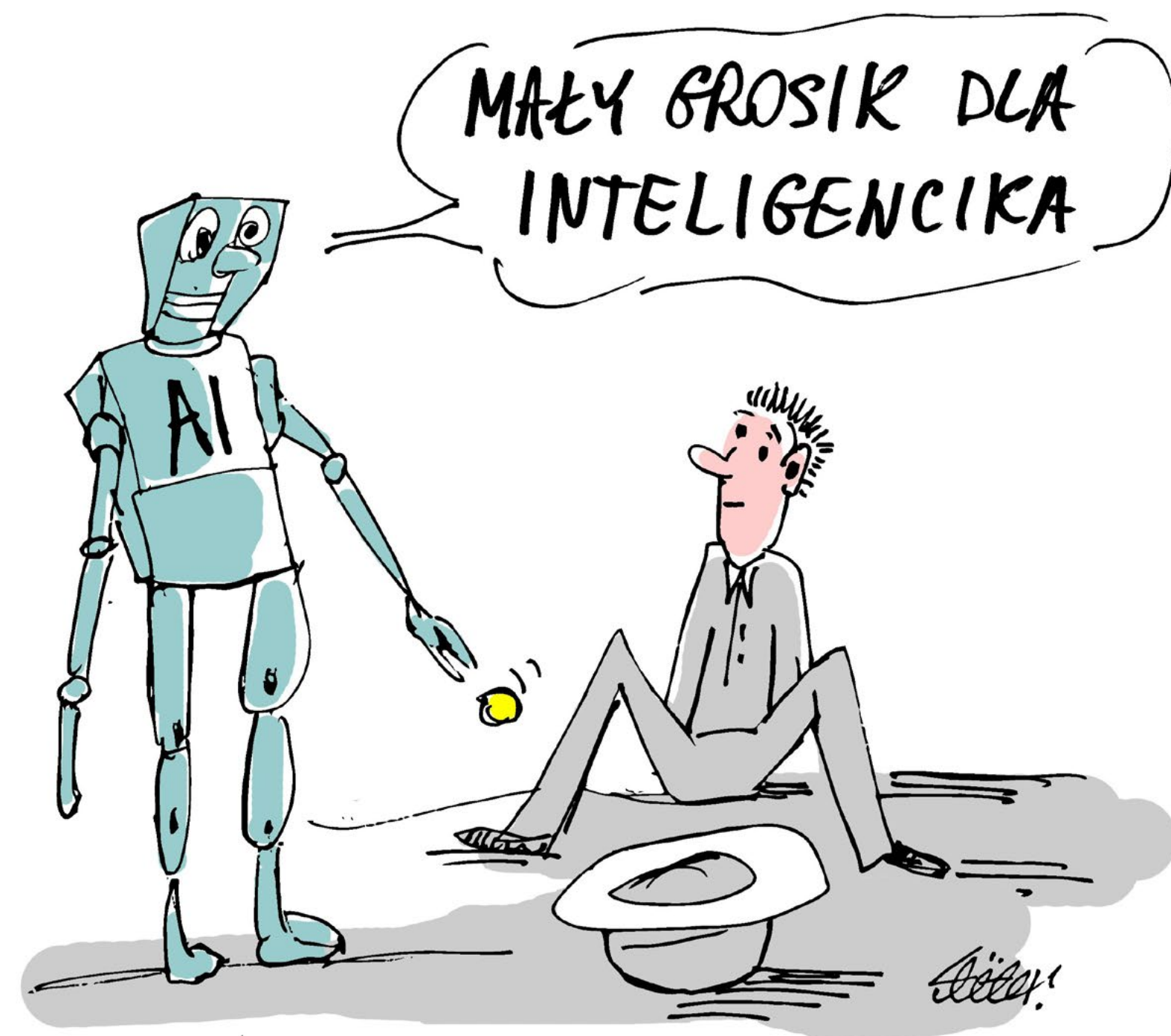
▼ Artur Mitera

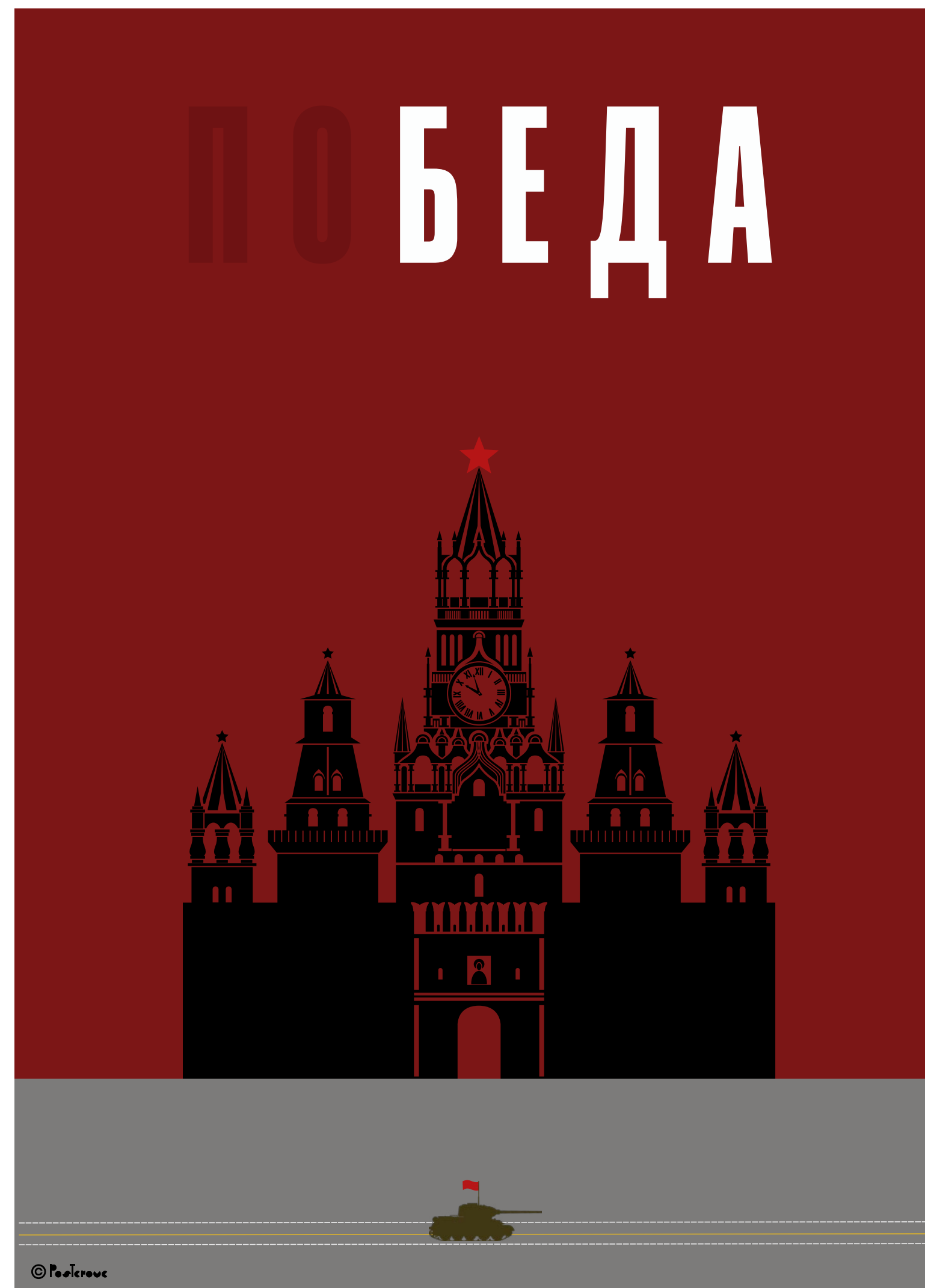
Witold Mysyrowicz

▾ Natalia Pełka

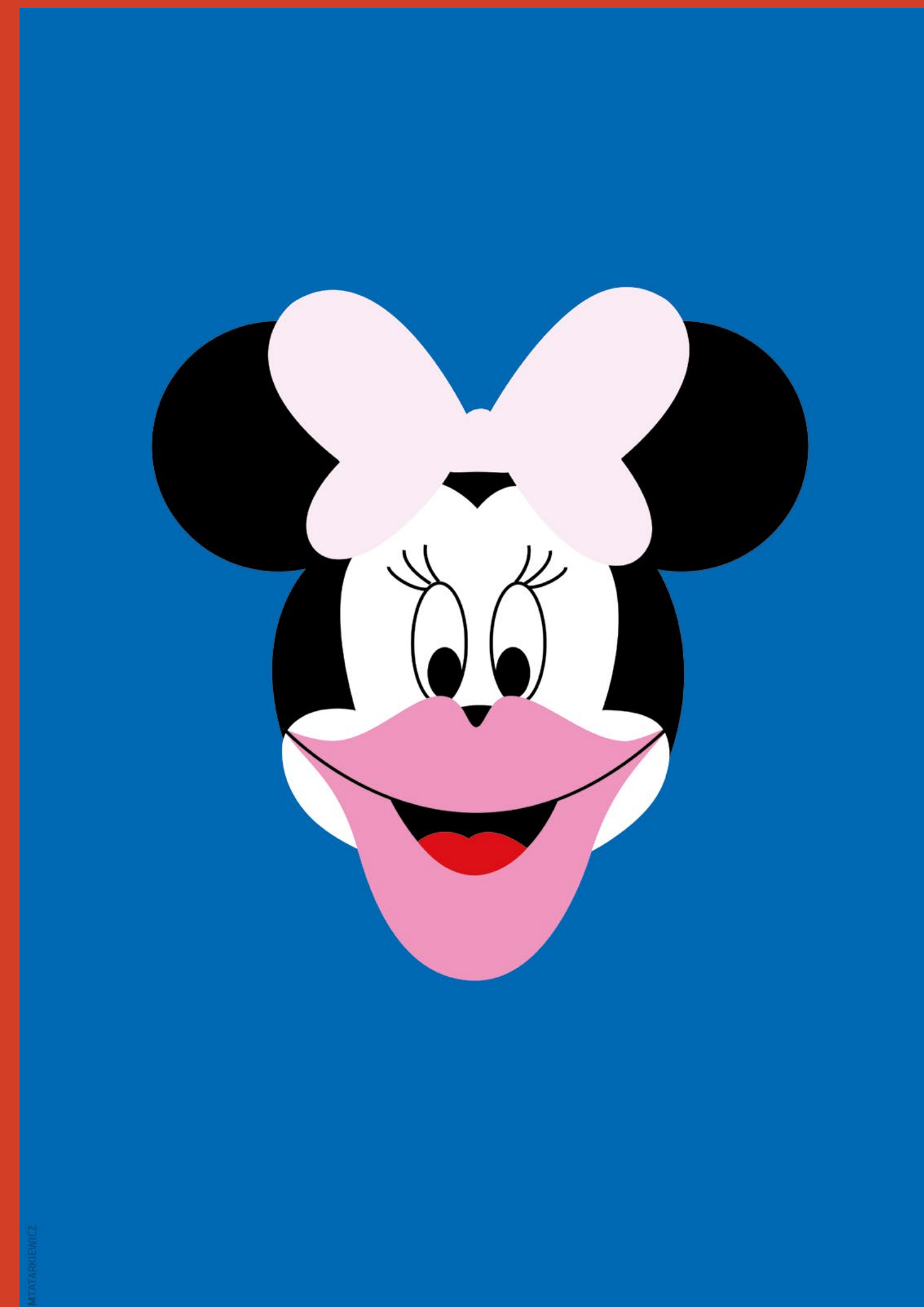
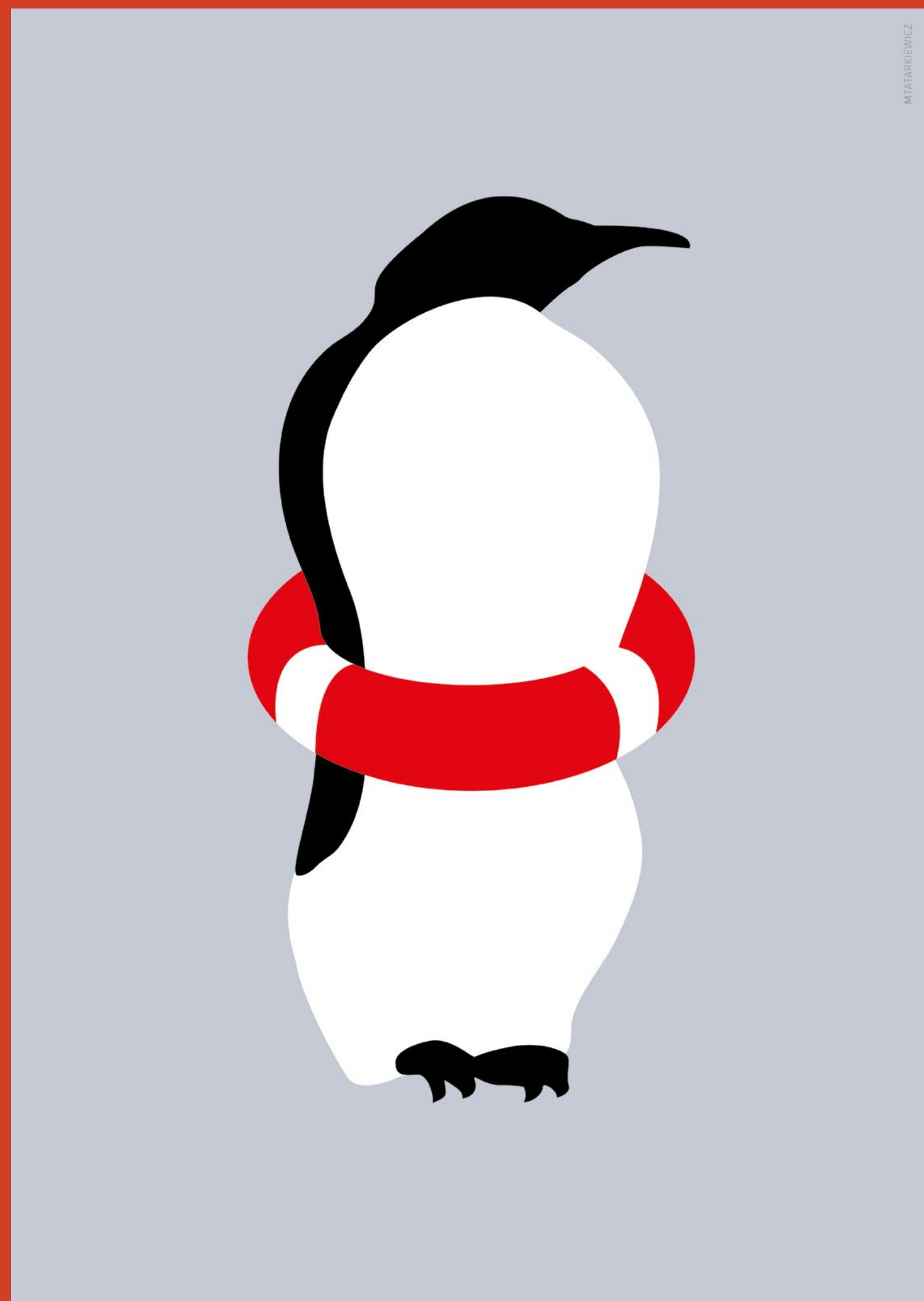
▼ Zbigniew Piszczako

Jan Dubiel

Wojciech Wojciechowski

Michał Tatarkiewicz

▾ Bohdana D. Mazanik

▾ Kinga Radło

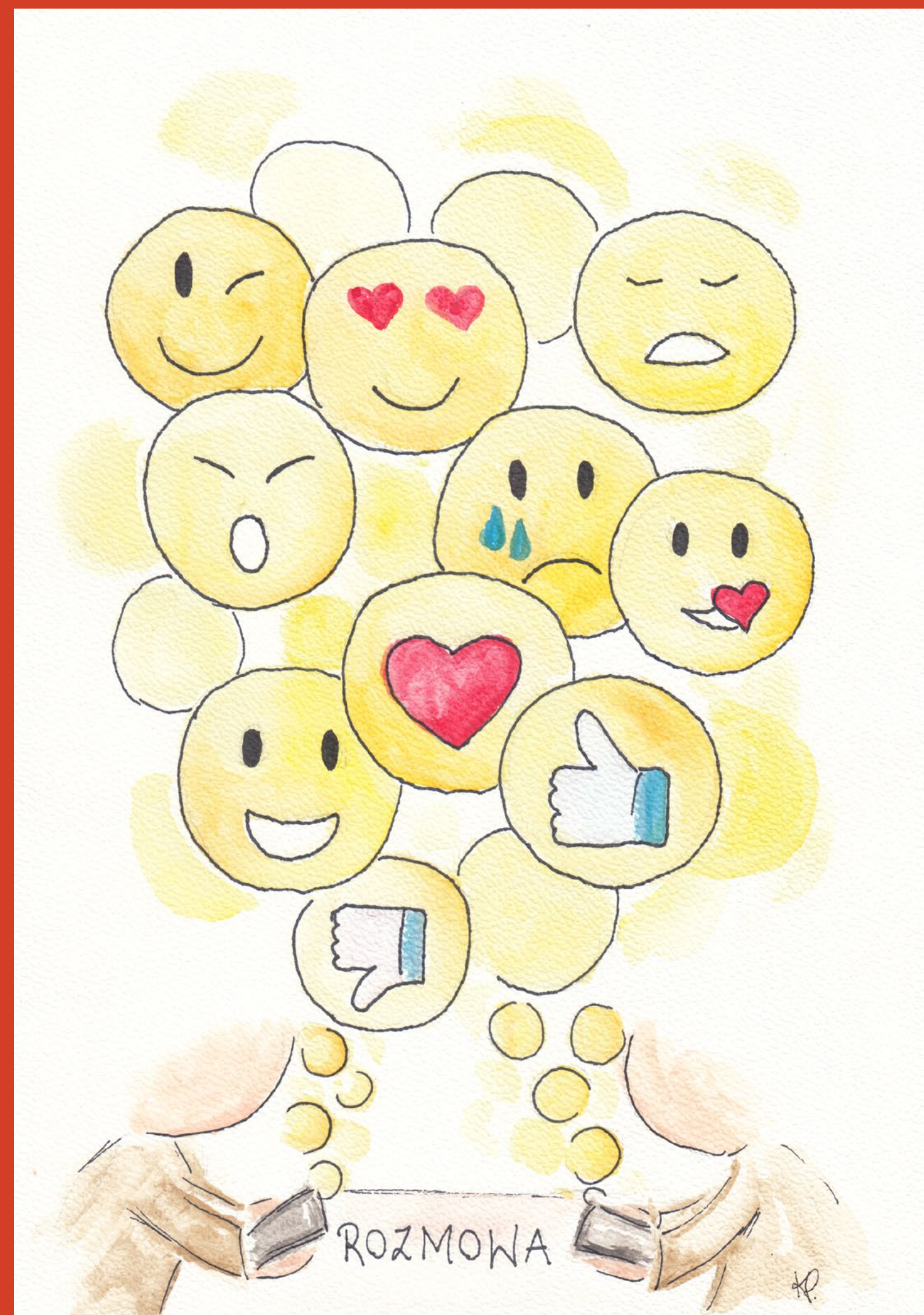
▀ Robert Mirowski

▀ Kornelia Templin

Maciej Trzupałka

▾ Karolina Ptaszek

▾ Grzegorz Weigt

Wystawa pokonkursowa

À propos wystawy pokonkursowej

Na wystawie pokonkursowej znalazły się prace profesjonalistów, a także nieprofesjonalistów, uczestniczek i uczestników z miast, wsi, a nawet osad z całego kraju, w różnym wieku – od lat kilku-kilkunastu do... 60+. Ponad 40 prac plastycznych 29 autorów wyeksponowano w ramach, a resztę ekspozycji tworzyły pylony z wystawy plenerowej z okazji Międzynarodowego Dnia Uśmiechu na Skwerze H. Derwicha w Poznaniu.

Tematyka prac, wykonanych różnorodną techniką, była bardzo urozmaicona: obok wszelkich bolączek życia codziennego (tak bliskich patronowi konkursu), relacji międzyludzkich, ekologii, dobra planety, piętnem odcisnęły się znamiona współczesności – hejt, brak tolerancji, dominacja technologii, uzależnienie od mediów społecznościowych; panowie chętniej niż panie komentowali sytuację polityczną. Wszystkie prace łączyło jedno – satyryczne spojrzenie na rzeczywistość.

Wystawa w siedzibie Wojewódzkiej Biblioteki w Poznaniu przy ulicy Bolesława Prusa 3 była okazją, by porównać swoje odczucia z wizjami karykaturzystów i humorystów – uśmiechnąć się, a niekiedy zadumać nad współczesnym światem.

Internetowy katalog wystawy pokonkursowej pozwala te wrażenia zatrzymać na dłużej.

KONKURSU PLASTYCZNEGO
imię i nazwisko uczestnika
adres i adres e-mail
numer telefonu
data i godzina zgłoszenia
nazwa szkoły
nazwa artysty
nazwa artysty

Kolejka po „Express” z Derwichem

À propos

HENRYKA DERWICHA

czyli o satyrycznym spojrzeniu na rzeczywistość

WARSZTATY / KONKURS PLASTYCZNY / WYSTAWY

lipiec – grudzień 2024 r.

А до речі, про Генрика Дервіха

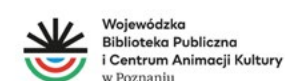
або про сатиричний погляд на дійсність

ВОРКШОПИ / КОНКУРС МАЛЮНКІВ / ВИСТАВКИ

від липня до грудня 2024

Szczegółowe informacje na stronie / детальна інформація на сайті: www.wbp.poznan.pl

Organizator:

Partnerzy:

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Dofinansowano ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Wojewódzka
Biblioteka Publiczna
i Centrum Animacji Kultury
w Poznaniu

KIOSK

Międzynarodowy Dzień Uśmiechu 😊

À propos Henryka Derwicha, czyli o satyrycznym spojrzeniu na rzeczywistość

ORGANIZATOR

Wojewódzka
Biblioteka Publiczna
i Centrum Animacji Kultury
w Poznaniu

WIELKOPOLSKA

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego.

WIELKOPOLSKA

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

PARTNERZY PROJEKTU

Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu

Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie

PROJEKT GRAFICZNY KATALOGU

Aleksandra Polerowicz

AUTORKA TEKSTÓW W KATALOGU

Małgorzata Derwich

Rysunki H. Derwicha ze zbiorów specjalnych Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu.

Copyright © by Małgorzata Derwich-Pawela